

PASSAGES

AZ ORIENT PROJEKT MAGYAR-ÁZSIAI
KAPCSOLATTÖRTÉNETI PLATFORM ÉVKÖNYVE

orient-projekt.hu

OP

II. ÉVFOLYAM | 2024

India • Japán • Kína • Koreai-félsziget

Közel-Kelet • Közép-Ázsia • Szibéria

EURASIA
CENTER

Neumann
János
Egyetem

PASSAGES

Az Orient Projekt

Magyar-Ázsiai

Kapcsolattörténeti Platform

Évkönyve

2024

PASSAGES

Az Orient Projekt
Magyar-Ázsiai Kapcsolattörténeti Platform Évkönyve

2. évfolyam

Budapest

2024

orient-projekt.hu

PASSAGES

Az Orient Projekt Magyar-Ázsiai Kapcsolattörténeti Platform Évkönyve
2. évfolyam | 2024

A *Passages* az Orient Projekt Magyar-Ázsiai Kapcsolattörténeti Platform (OP) Évkönyve. Kiadványunk elektronikus folyóirat formájában, *Open Access* rendszerben évente egyszer jelenik meg honlapunkon. Ennek megfelelően díjmentesen hozzáférhető, és a szerzők számára is díjmentes publikációs lehetőséget nyújt. A kéziratok benyújtásához segédlet szintén honlapunkon található.

Főszerkesztő: NAGY ELEK

Szerkesztők: CSOMA MÓZES, KIRÁLY ATTILA, KISS SÁNDOR, SIPTÁR DÁNIEL, SZILÁGYI ZSOLT

A lapszám szakmai szerkesztője: KIRÁLY ATTILA

A lapszám olvasószerkesztője: LACZKÓ KRISZTINA

Grafikai terv: KIRÁLY ATTILA

Tördelés: KÓNYA ANITA

Felelős kiadó: Neumann János Egyetem, Eurázsia Központ
– Orient Projekt

EURASIA
CENTER

Neumann
János
Egyetem

Nyomdai előkészítés és nyomtatás: Neumann Lapkiadó
és Kommunikációs Kft., Horváth Levente ügyvezető

Neumann
Lapkiadó és
Kommunikációs Kft.

Honlap: <https://orient-projekt.hu>

Kapcsolat: info@orient-projekt.hu

ISSN 2939-8592 (Online)

ISSN 2939-8584 (Nyomtatott)

DOI: <https://doi.org/10.59608/pas2024a000.00>

A kiadvány Spectral és Ambient betűtípussal, 210 x 297 mm méretben készült.
A borítón: Stein 1910–1917 között az Északnyugati Határtartomány régészeti fő-
felügyelője volt. Ez a felvétel hivatali munkájához kapcsolódik. Cat. Stein LHAS
39/2/011 Takht-i-Bahi, gandhári stílusú Buddha relief.

© ⓘ ⓘ ⓘ Ez a Mű a Creative Commons Nevezd meg! – Ne add el! – Ne változtasd! 4.0
Nemzetközi Licenc feltételeinek megfelelően felhasználható.

PASSAGES 2. ÉVFOLYAM (2024)

NAGY ELEK: <i>Főszerkesztői köszönetnyilvánítások</i>	5
Tanulmányok	
KELECSÉNYI ÁGNES: <i>A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Keleti Gyűjteménye</i>	11
LÁZÁR IMRE: <i>A kultúrák közötti kommunikáció lehetőségei és csapdái Sass Brunner Erzsébet és Brunner Erzsébet munkásságában</i>	23
SOLYMÁRI DÁNIEL: <i>Nyugat és Kelet határán: Vay Péter püspök, pápai küldött korai útjai</i>	39
India	
PAP ÁGNES: <i>Fábri Károly Lajos (1899–1968)</i>	77
LÁZÁR IMRE: <i>Georgette Coty (Kuti Györgyi) (1922–2005)</i>	87
LÁZÁR IMRE: <i>Ghós Eta (Boglár Etelka) (1911–1963)</i>	95
BALDAVÁRI ESZTER: <i>Kertész Károly Róbert (1876–1951)</i>	105
LÁZÁR IMRE: <i>Leitner Gottlieb Vilmos (Gottlieb Wilhelm Leitner) (1840–1899)</i>	115
PAP ÁGNES: <i>Umrao Singh Sher-Gil (1870–1954)</i>	131
Japán	
DOMANICZKY ENDRE: <i>Gubányi Károly (1867–1935)</i>	145
KISS SÁNDOR: <i>Haár Ferenc, fotóművész, dokumentarista filmrendező (1908–1997)</i>	171
KISS SÁNDOR: <i>Haár Irén, autodidakta fényképész, étteremtulajdonos, vállalkozó és háziasszony (1912–1999)</i>	193
KISS SÁNDOR: <i>Weltmann Ferenc (Fery Loránt 1892–1978) és Weltmann Rózsa (1898–1972)</i>	209
KISS SÁNDOR: <i>Sikos János (1895–1969)</i>	225
SZÉKÁCS ANNA: <i>Székács Imre (1920–2006)</i>	243
Kína	
SZILAS LÁSZLÓ SJ RENDTÖRTÉNÉSZ NYOMÁN JTMR LEVÉLTÁR: <i>Fr. Bencze István SJ (1906–2002)</i>	259
MERVAY MÁTYÁS: <i>Frank László (1890–1965)</i>	267
CSEJDY JÚLIA – CSEJDY VIRÁG: <i>Hudec László (1893–1958)</i>	273
SZILAS LÁSZLÓ SJ RENDTÖRTÉNÉSZ NYOMÁN JTMR LEVÉLTÁR: <i>Jaschkó István SJ (1911–2009)</i>	297
MERVAY MÁTYÁS: <i>Komor Pál (1886–1973)</i>	305
KELECSÉNYI ÁGNES: <i>Stein Aurél (1862–1943)</i>	313

PASSAGES 2. ÉVFOLYAM (2024)

Koreai-félsziget

CSOMA MÓZES: *A koreanisztika Magyarországon* 333

CSOMA MÓZES: *Baráthosi Balogh Benedek élete és utazása Koreában* 341

Közel-Kelet

UDVARVÖLGYI ZSOLT ANDRÁS: *Germanus Gyula (1884–1979)* 357

Közép-Ázsia

SOMFAI KARA DÁVID – SÁNTHA ISTVÁN: *Almásy György (1867–1933) és Turgan Berdike-úlu (1890–?)* 385

SOMFAI KARA DÁVID: *Vámbéry Ármin (1832–1913)* 397

Szibéria

GULYÁS ZOLTÁN: *Reguly Antal (1819–1858)* 407

Buddhizmus Magyarországon

SZATHMÁRI BOTOND: *Hetényi-Heidelberg Ernő (1912–1999)* 425

KELÉNYI BÉLA: *Lénárd Jenő (1878–1924)* 443

PASSAGES

Az Orient Projekt Magyar-Ázsiai Kapcsolattörténeti Platform Évkönyve
2. évfolyam (2024) | <https://orient-projekt.hu>

Életút

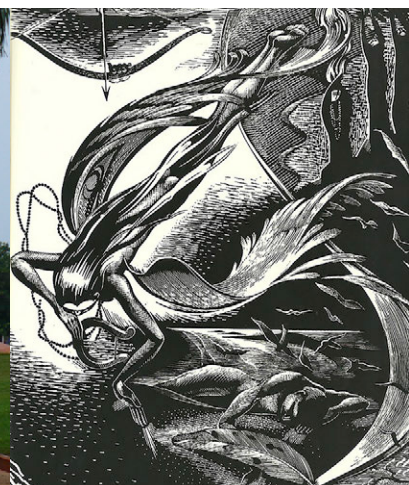
Georgette Coty (Kuti Györgyi)

(1922–2005)

költő, író, esszéista, képzőművész

LÁZÁR IMRE

kulturális diplomata, India-kutató, info@orient-projekt.hu

Kivonat: Georgette Coty (1922–2005) holokauszt-túlélőként, a kommunizmus elől emigrált Ausztráliába, majd onnan a spirituális útkeresés vitte Indiába. Pondicherryben a Srí Aurobindó Ásramba költözött, és ott folytatta alkotó tevékenységét íróként, költőként, esszéistaként. Könyvet jelentetett meg magyar nyelven Srí Aurobindó életéről, és magyarra fordította a Mester *Az Anya* című munkáját.

Kulcskifejezések: Pondicherry, Srí Aurobindó, *Az Anya*

Hivatkozás: Lázár I. (2024). Georgette Coty (Kuti Györgyi), (1922–2005) költő, író, esszéista, képzőművész. *Passages* 2: 87–93. <https://doi.org/10.59608/pas2024a006.00>

Kollázs képei:

Balra: lásd az 1. képnél

Középen: lásd a 6. képnél

Jobbra: lásd a 3. képnél

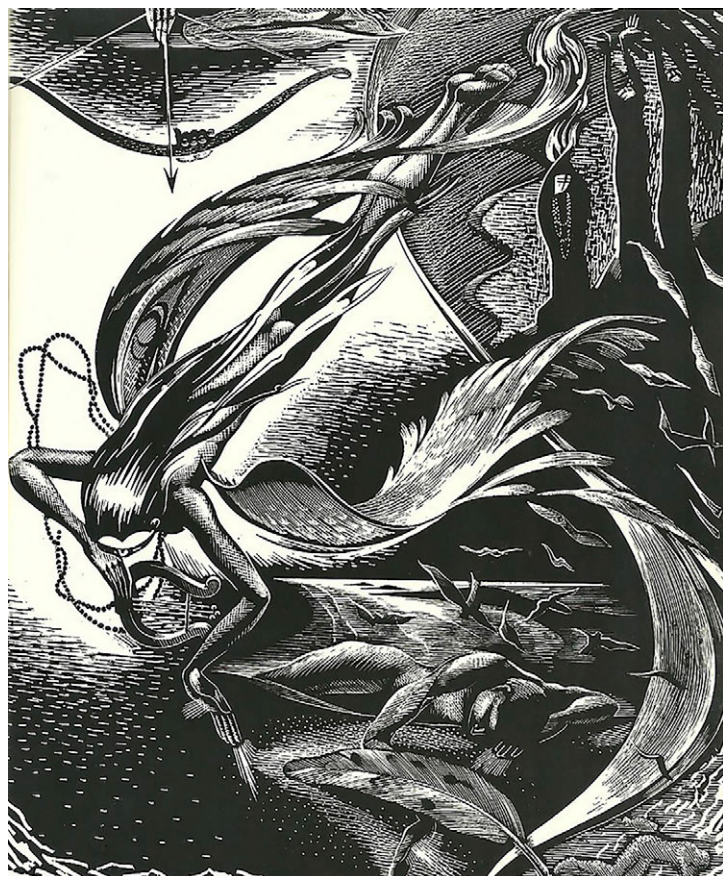
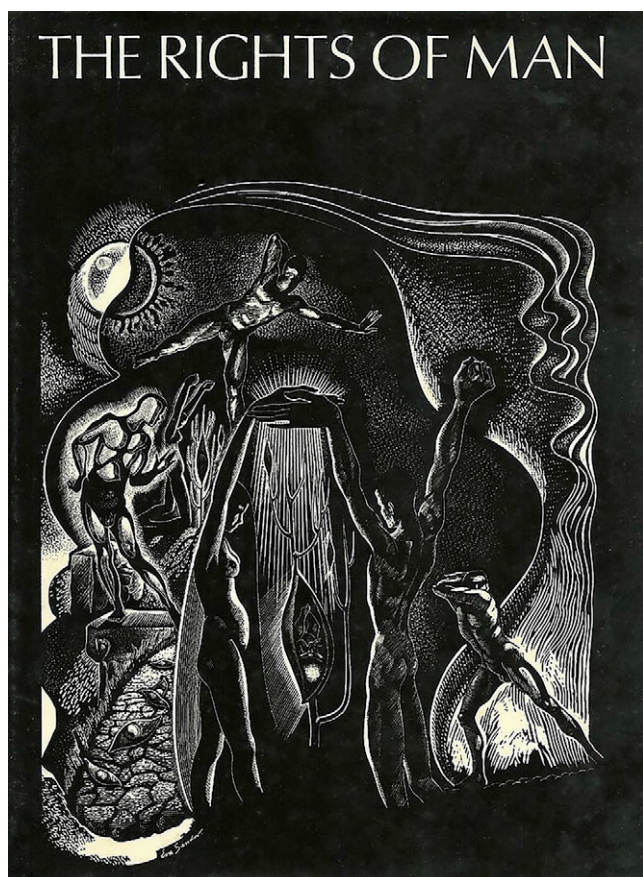
1. kép.

*Georgette Coty
az 1960-as években.
Forrás: Sri Aurobindó
Ásram, Pondicherry*

Budapesten született 1922. december 8-án. Gyermek- és ifjúkori éveiről szinte semmit sem tudunk. Eredeti nevét sem ismerjük, csak valószínűsíthetjük, hogy Kuti Györgyinek hívták. Visszaemlékezéseiből annyi tudható, hogy az iskoláit Budapesten végezte. A Kelet iránti vágy már akkor megfogant benne. Szorgalmasan látogatta a Szépművészeti Múzeum, a Műcsarnok és a Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Múzeum kiállításait. Az első keresetéből egy Buddha-szobrot vásárolt.

A boldog ifjúkort a náciizmus előretörése és uralomra jutása borította sötét árnyékba, mivel ő is az üldözöttek közé tartozott. A második világháború borzalmi mély nyomot hagytak a fiatal leány érzékeny lelkében. Szülei koncentrációs táborban pusztultak el, de ő és a nővére túlélte az üldöztetést. Soha nem tudta elfelejteni ezeket a szörnyű éveket. A háború emberi életekre és lelkekre gyakorolt nyomorító hatása együttérzést váltott ki benne szenvedő embertársai, az egész emberiség iránt.

A második világháború után lezárta, emlékezetéből is kitörölte életének ezt a szakaszát. Elhagyta meghurcoltatása színterét, 1947-ben férjével és hét hónapos fiával Ausztráliába vándorolt ki. Ott teljesen új életet kezdett, korábbi életének minden nyomát, minden dokumentumát eltüntette, a nevét Georgette Cotyra változtatta.

Az átélt háborús borzalmak után új hazájában érdeklődése az Egyesült Nemzetek Szervezete ideáljai felé fordult. Tíz évig önkéntes munkát végzett az Ausztrál ENSZ Társaságban. Sándor Éva grafikusművésszel tíz éven át dolgozott egy, az Emberi jogok egyetemes nyilatkozatát illusztráló műtárgyakból és az azokat magyarázó irodalmi szövegekből álló kiállítás előkészítésén. A kiállítás Sándor Évának a nyilatkozat 30 pontjához készített rajzaiból és Georgette Coty ezekhez kapcsolódó szövegeiből állt. 1966-ban körbejárta vele a világot, Ausztrália városain kívül Délkelet-Ázsiában, New Yorkban, Londonban, Genfben és egyéb ENSZ-központokban is bemutatták. A kiállítás tartalmát 1968-ban, Melbourne-ben a *The Rights of Man* (Emberi Jogok) címmel könyv alakban is megjelentették.

Attól kezdve több irodalmi művet, verseket és esszéket írt. Figyelme a pszichológia felé fordult, majd összehasonlító vallási és filozófiai tanulmányokat folytatott. Végül India nagy vallási és spirituális tanításai ejtették rabul. Művészi ambícióinak, írói próbálkozásainak, spiritualitásra hajló életszemléletének azonban az ausztráliai környezet nem kedvezett. A házassága is tönkrement. Elvált a férjétől, és egyedül nevelte a fiát.

Thaiföldi utazása során az ottani szerzetesektől kért útmutatást, hol tudna spirituális tanulmányokat folytatni. 1966-ban útnak is indult Indiába. Először több himáljai meditációs központot látogatott meg, majd

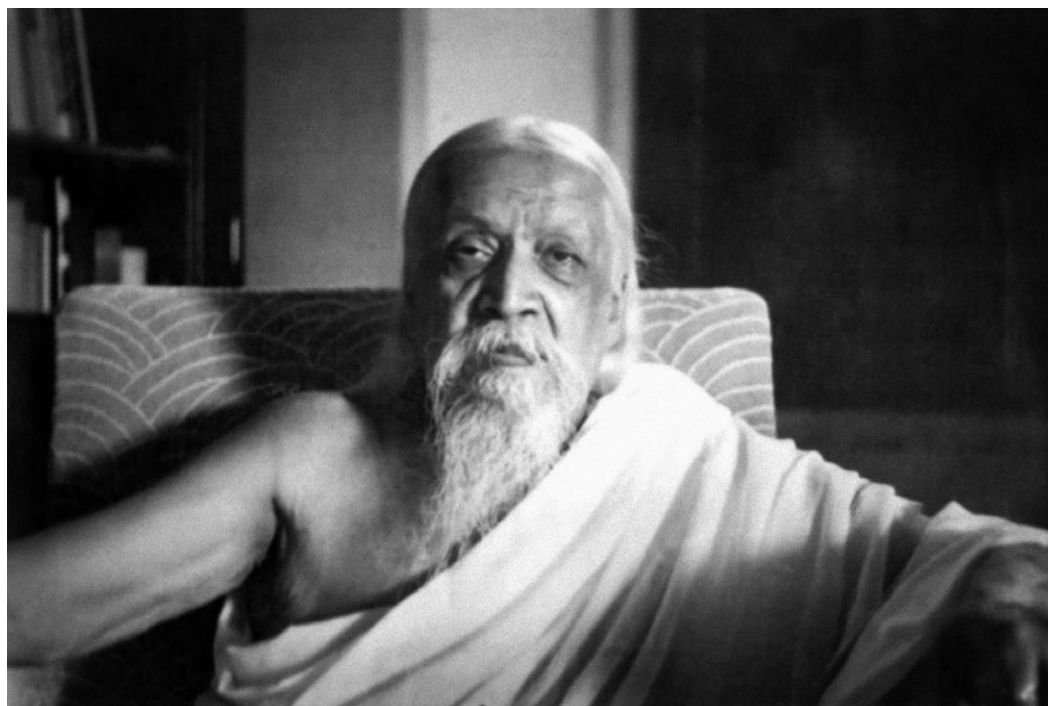
2. kép. Az *Emberi Jogok* című könyv borítója.

Forrás: Georgette Coty: *The Rights of Man*, Melbourne, 1968

3. kép. Sándor Éva illusztrációja az *Emberi Jogok* kiállításához.

Forrás: Georgette Coty: *The Rights of Man*, Melbourne, 1968

Dél-Indiában az Arunácsalát, a Ramána Mahárisi Ásramot. Ezek után egy barátja biztatására Pondicherrybe, az egykori francia gyarmatra utazott, amely akkorra már India részévé vált. Felkereste Srí Aurobindó 1926-ban alapított ásramját, amely igen nagy hatással volt rá. Pondicherry (hivatalos nevén Puduccseri), az India délkeleti részén fekvő tengerparti város, a 18. század elejétől 1954-ig francia gyarmat volt, a francia jelleget máig magán viseli. Itt alapította meg ásramját Srí Aurobindó Ghós (1872–1950), nagy hatású filozófus és spirituális vezető, amelyet társával, Mirra Alfassával (1878–1973) vezetett, akit az anyaistennő inkarnációjának tekintett, és az Anyának nevezett.

4. kép.
Srí Aurobindó Ghós.
Forrás: auroville.org

5. kép.
A Srí Aurobindó
Ásram
Pondicherryben.
Forrás:
a szerző felvétele

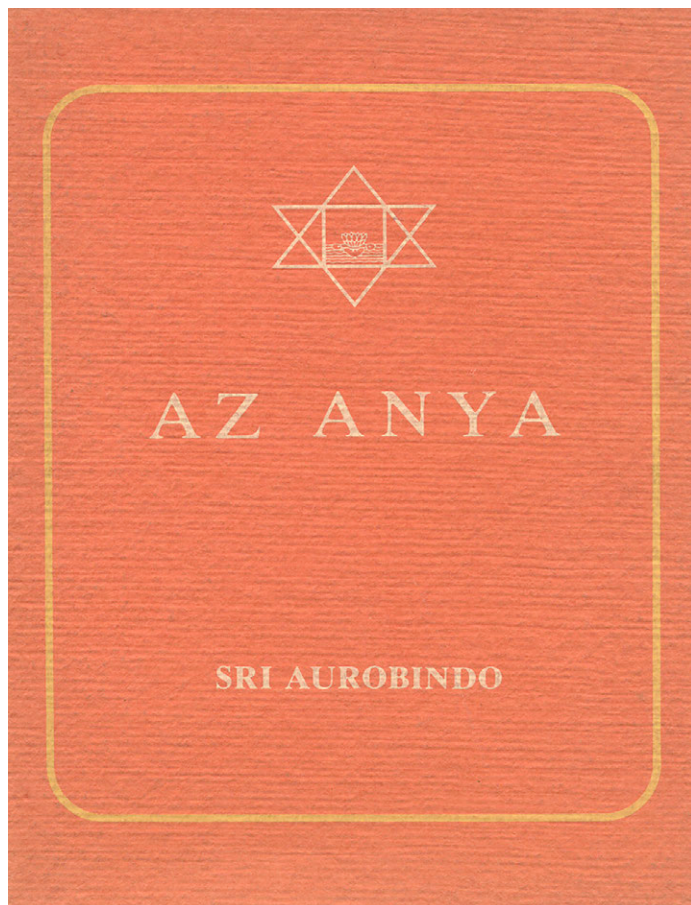

Georgette Coty 1971-ben elhatározta, hogy végleg feladja az ausztráliai életét, elbúcsúzott az akkor már nagykorú fiától, és végleg Pondicherrybe, a Srí Aurobindó Ásramba költözött. Amikor Pondicherrybe érkezett, Aurobindó már nem élt, az ásramot az Anya vezette. Az ő spirituális víziója alapján kezdték el megépíteni Pondicherrytől körülbelül 10 km-re északra az Auroville nevű kísérleti várost Roger Anger francia építész tervei szerint. Auroville meghirdetett célja Aurobindó örökségének, az emberiség egységének a megvalósítása a gyakorlatban, ahol férfiak és nők békében és harmóniában élhetnek egymással, felülemelkedve minden hitvalláson, politikán és nemzeti hovatartozáson.

Georgette Coty Indiában megtalálta a lelki békéjét és a nyugalmát. Ettől kezdve az idejét és az energiáját a Srí Aurobindó és az Anya által hirdetett eszmék terjesztésének szentelte. 1983-ban kis könyvecskét jelentetett meg magyar nyelven Srí Aurobindó életéről, és magyarra fordította a Mester Az Anya című munkáját.

Georgette Coty rendszeresen írt angol nyelvű esszéket és verseket az Aurobindó Ásram havonta megjelenő folyóiratába, a *Mother Indiába*. Verseit *Sing My Soul* (Énekelj, én lelkem) és *Child of My Soul* (Lelkem gyermeke) címmel rendezte ciklusokba. Válogatott versei és írásai *Sing My Soul* címmel 2001-ben láttak napvilágot. Szerepeltek továbbá a versei az *In Celebration* –

6. kép. A Mátrimandir Auroville központjában.
Forrás: a szerző felvétele

7. kép. Az Anya című könyv borítója. Forrás: wikimedia

8. kép. Georgette Coty az 1980-as években. Forrás: Srí Aurobindó Ásram, Pondicherry

9. kép. Georgette Coty 2001-ben. Forrás: Srí Aurobindó Ásram, Pondicherry

Women Poets of Pondicherry (Ünneplésben – Pondicherry női költői) című, 2003-ban megjelent, P. Rádzsá által szerkesztett kötetben is. Fő művének a *Christalis – A jövő éneke* című regényét tartotta, amely 2001-ben jelent meg. A regény Srí Aurobindó eszméit tükröző spirituális utópia, a lelkiségben eltöltött földi élet látomását tükrözi, amely révén elsősorban a fiataloknak szeretett volna vigasztaló és bizakodó perspektívát nyújtani. Irodalmi alkotó tevékenysége mellett képzőművészként is ismert volt. Rajzsorozatot készített az 1956-os forradalomról.

Pondicherryben nem csak önmagával békült meg, de immár szeretettel gondolt a hátrahagyott Magyarországra is. Kereste a magyarok társaságát, szerette a magyar kultúrát, és maga is aktívan hozzájárult a népszerűsítéséhez. A Navdarsan Filmtársaság Végrehajtó Bizottságának tagjaként is aktív szerepet játszott, és nagy érdemeket szerzett a magyar filmek bemutatásában Pondicherry filmrajongóinak.

Georgette Coty Pondicherryben hunyt el 2005. augusztus 7-én. Hagyatékának, felbecsülhetetlen szellemi értéket képviselő kézíratainak, naplójegyzeteinek, vázlatainak, rajzainak nyoma veszett. Csak remélhetjük, hogy nem semmisültek meg, hanem valahol lappangnak. Ami azonban megmaradt utána, az mindenképpen megérdemli a tiszteletünket. Egy olyan kutató szellem alkotásai, aki folyton kereste az igazságot, akinek kompromisszum nélküli idealizmusa nem naivitás volt, hanem bátor kiállás az elvei mellett.

Nyilatkozat

Szerzői jogi nyilatkozat. Ez a mű a Creative Commons Nevezd meg! – Ne add el! – Ne változtasd! 4.0 nemzetközi licenz feltételeinek megfelelően felhasználható. (© ⓘ \$ = CC BY-NC-ND 4.0) <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Felhasznált irodalom

Lázár I. szerk. 2008. *Hungarian Explorers and Travellers in India*. New Delhi: HICC, Hungarian Geographical Museum, Himalayan Research and Cultural Foundation, 21–22.

Georgette Coty könyvei

Georgette Coty: *The Rights of Man. The Universal Declaration of Human Rights*. Illustrations by Eva Sandor and commentary by Georgette Coty, Melbourne, 1968.

Georgette Coty: *Sri Aurobindo 1872–1950, Életrajzi adatok*. Pondicherry, Sri Aurobindo Ashram Trust, 1983.

Georgette Coty (ford.): *Sri Aurobindo: Az Anya*. Pondicherry, Sri Aurobindo Ashram Trust, 1983.

Georgette Coty: *Sing My Soul – Selected Poems and Other Writings*. Pondicherry, 2001.

Georgette Coty: *Christalis. Saga of the Future*. Pondicherry, 2001.

